

Vuorovaikutusraportti

Länsisatama, Terminaali 1:n, asemakaavan muutos (nro 12752)

Päiväty 4.10.2022, täydennetty 6.2.2024
Diaarinumero HEL 2019-005767
Hankenumero 3141_5
Asemakaavakartta nro 12752

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot asemakaavan muutoksen (kaavaratkaisu) valmisteluaikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista (huomautukset) sekä vastineet niihin. Vuorovaikutusraporttia täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Jäljennökset kaikista kaavan valmisteluaikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, puhelin 09 310 13700 ja sähköposti helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Liite

Asukastilaisuuden 18.6.2022 muistio

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2019 kaupungin aloitteesta
- suunnittelusta on tiedotettu vuoden 2019 kaavoituskatsauksessa

OAS

- OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 3.6.–28.6.2019, asukastilaisuus 18.6.2019 Jätkäsaaren kirjastossa, Huutokonttorissa.
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat ja Ruoholahden sanomissa.
- mahdollisuus esittää mielipiteitä

Ehdotus

- kaavaehdotus esitellään lautakunnalle arviolta syksyllä 2022
- kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta kartta.hel.fi/suunnitelmat
- lautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille, jotka ovat mielipiteen tai muistutuksen yhteydessä ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa
- kaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla www.hel.fi/kaavakuulutukset
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetään lausunnot
- muistutukset ja lausunnot käsitellään lautakunnassa

Hyväksyminen

- kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen
- kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana
- hyväksymispäätöksestä voi valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

Vireilletulo

Kaavoitus on tullut vireille vuonna 2019 kaupungin aloitteesta.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helsingin Satama
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Väylävirasto (Traficom)
- Uudenmaan ELY-keskus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala (kaupunginmuseo)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo 3.6.–28.6.2019

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaisesti.

Vireilletulosta ja OAS:n sekä valmisteluaineiston nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja verkkosivuilla www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi sekä lehti-ilmoituksella Ruoholahden Sanomat -lehdessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineistoa oli nähtävillä 3.6.–28.6.2019 seuraavissa paikoissa:

- Kaupunkiympäristön asiakaspalvelussa, Sörnäistenkatu 1
- Jätkäsaaren kirjastossa, Huutokonttorissa, Tyynenmerenkatu 1.
- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat.

Asukastilaisuus pidettiin 18.6.2019 Huutokonttorissa.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat asemakaavojen yhteensovittamiseen merenkulun turvallisuuden näkökulmasta, joukkoliikenteen kapasiteettiin, Tullin toimintaan alueella, L4-rakennuksen purkamiseen sekä lasten ja nuorten liikkumisen turvallisuuteen alueella. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että merenkulun turvallisuus on otettu huomioon joka kaava-alueella erikseen, joukkoliikenteen kapasiteettia Tyynenmerenkadulla parannetaan sijoittamalla rekaliikenne satamatunneliin ja että Tullin toimintaedellytyksiä tuetaan sallimalla satama-alueella entistä suurempien tilojen rakentaminen rakennusalan ulkopuolelle.

Kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saatiin seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Väylävirasto (Traficom)
- Meritulli
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala (kaupunginmuseo)
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Vastineet kannanottoihin aihepiireittäin

Merenkulun turvallisuus ja asemakaavojen yhteensovittaminen

Kaavoitustyön yhteydessä on tehty tiivistä yhteistyötä Helsingin sataman kanssa. Jokainen asemakaava on lähtökohdiltaan ja aluerajaukseltaan erilainen. Siksi turvallisuusnäkökohdat on käsitelty kussakin asemakaavassa erikseen. Länsisataman Terminaali 1:n asemakaava on rajattu koskemaan vain terminaalirakennusta ja sen välitöntä lähiympäristöä, koska olennaiset muutokset nykytilanteeseen sijaitsevat tällä paikalla. Asemakaavaan ei kuulu laituri- tai vesialueita. Siksi tässä asemakaavassa ei ole tarvetta ottaa kantaa merenkulun turvallisuusjärjestelyihin.

Joukkoliikenteen kapasiteetti

Satamatunnelin rakentaminen helpottaa liikennettä Länsiväylän ja sataman välillä ja poistaa osan liikenteestä katuverkosta. Samalla vältytään osasta risteämisiä raitiotien ja satamaliikenteen välillä.

Tullin toiminnan edellytykset alueella

Tullin toimintaedellytyksiä tuetaan sallimalla satama-alueella entistä suurempien tilojen rakentaminen rakennusalan ulkopuolelle. Liikkuville läpivalaisulaitteista ja Terminaalirakennuksen sisällä olevista Tullin tiloista ei ole tarkoituksenmukaista määrätä asemakaavalla. Tullin tilatarpeet tulee ilmaista suoraan Helsingin satamalle jatkosuunnittelun käynnistyessä.

L4-rakennuksen purku

Kaavaratkaisu on tehty, koska nykyinen terminaalirakennus ei enää vastaa henkilöliikenteen edellyttämää palvelutasoa ja on operatiivisen elinkaarensa päässä. Laajuudeltaan rakennus on riittämätön sataman keskittämiskenaarion mukaisen liikenteen sijoittumiselle Jätkäsaareen. Sijainniltaan nykyinen terminaalirakennus ei mahdollista tarkoituksenmukaisia liikennejärjestelyitä satama-alueella.

Lasten ja nuorten liikkumisen turvallisuus alueella

Kaavan valmistelun yhteydessä on kiinnitetty huomiota liikkumisen turvallisuuteen ja liikenneympäristön hahmotettavuuteen kaava-alueella ja sen ympäristössä. Lasten ja nuorten liikkumisen turvallisuutta alueella

edesauttavat mm. terminaalien saatto- ja pysäköintialueiden sijoittaminen kokonaisuudessaan Tyynenmerenkadun itäpuolelle sekä satama-alueen liikenteen siirtyminen suurelta osin satamatunneliin.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat joukkoliikennejärjestelyihin, rakennusten korkeuteen, Helsingin merellisen strategian 2019 toteutumiseen alueella, liikenneyhteyksien sijoittamiseen rakennusten alle sekä Jätkäsaaren ja Hernesaaren väliseen suoraan kevyen liikenteenyhteyteen. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että joukkoliikennejärjestelyjä on kehitetty yhdessä liikennesuunnittelupalvelun, Helsingin satama Oy:n ja HSL:n kanssa, rakennusten korkeutta on tutkittu suhteessa ympäröivään rakentamiseen, satamatunnelin ajoramppi on sijoitettu kokonaisuudessaan terminaalirakennuksen alle.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 3 kpl.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Joukkoliikennejärjestelyt

Joukkoliikennejärjestelyt suunnitellaan yhdessä HSL:n kanssa. Uusi terminaali lisää liikennettä vain hieman. Terminaalien suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota joukkoliikenteellä saapuvien matkustajien jalankulkijaturvallisuuteen.

Helsingin merellisen strategian 2019 toteutuminen alueella

Rannan läheisyyteen pääsy satamatoiminta-alueella on mahdollista ainoastaan sataman työntekijöille. Yleisöllä ei ole pääsyä rantaan. Näkyviä merelle avautuu sataman liikennealueiden yli Tyynenmerenkadulta sekä uudesta terminaalirakennuksesta.

Liikenneyhteyksien sijoittaminen rakennusten alle

Satamatunnelin suuaukko on sijoitettu terminaalirakennuksen alle. Tunneli on sijoitettu satamatoiminta-alueen ja yleisen alueen rajalle, jossa joka tapauksessa olisi aita tai muu este.

Jätkäsaaren ja Hernesaaren välinen kevyenliikenteenyhteys

Jätkäsaaren ja Hernesaaren välille ei ole toistaiseksi suunnitteilla kevyenliikenteenyhteyttä. Jätkäsaarenlaiturin ja Hernesaaren laivapaikat sijaitsevat siten, että yhteyttä on mahdoton järjestää Rionkadun eteläpuolelta. Laituri- ja vesialueet on rajattu tämän asemakaavan ulkopuolelle.

Valmisteluaineiston muut käsittelyvaiheet

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle järjestettiin hankkeen esittely 20.5.2022 yhdessä Helsingin Sataman kanssa. Keskustelussa saatiin suuntaviivoja kaavan vaikutustenarviointiin.

Yhteenveto asukastilaisuudesta 18.6.2019

Kysymyksiä herätti uudet pysäköintimahdollisuudet, aikataulu ja liikenteen määrä. Toiveena esitettiin yhteyttä Hernesaareen sillalla, logistiikan järjestämistä paremmin sekä korkeaa rakentamista. Tuulisuus, kylmyys ja varjostava vaikutukset liikuntapuistoon esitettiin huolena.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 18.10.–16.11.2022

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta tehtiin neljä muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat lintujen elinolosuhteiden parantamiseen, nykyisen terminaalirakennuksen purkamiseen, Jätkäsaaren autottomuuteen, viihtyvyyteen, matkailijoiden määrään ja kaupunginosien eriarvoisuuteen, rakentamisen korkeuteen sekä liikennejärjestelyihin.

Vastineet muistutuksiin aihepiireittäin

Lintujen elinolosuhteiden parantaminen

Viimeaikaisen runsaan palautteen takia lintujen elinolosuhteiden parantamiseen ja lintujen turvallisuuteen on erityisesti kiinnitetty huomiota asemakaavoituksessa ja rakentamisessa sekä myös tutkimuksissa ja suunnittelussa. Tässä kaavaratkaisussa lintuturvallisuutta parannetaan määräämällä, että: ”Rakennus sekä rakennuksen yöaikainen valaistus tulee suunnitella siten, että lintujen törmäämisen todennäköisyyttä heijastaviin tai läpinäkyviin rakennusosiin vähennetään.” Lisäksi lintujen elinolosuhteita parannetaan kaavaratkaisussa määräämällä viherkatot alle 60 m korkeudella oleville kattopinnoille. Tämä lisää suojaisia pesimäpaikkamahdollisuuksia linnuille rakennetussa ympäristössä.

Nykyisen terminaalirakennuksen purkaminen

Nykyinen terminaalirakennus joudutaan purkamaan, koska se on toimintoiltaan epätarkoituksenmukainen nykyaikaiset vaatimukset täyttävään terminaalikäyttöön ja sen viemä laaja maa-ala sekä sijainti lähellä laiturialueen reunaa aiheuttaa merkittävää haittaa satama-alueen sisäisen liikenteen järjestelyille. Varautuminen tulevaan satamatunneliin ei ole mahdollista muulla tavoin tällä alueella.

Jätkäsaaren autottomuus

Poliittisesta keskustelusta ja mediahuomiosta huolimatta, varsinaista päätöstä Jätkäsaaren autottomuudesta ei ole koskaan tehty. Jätkäsaaren osayleiskaavassa vuodelta 2006 ja tämän jälkeen hyväksytyissä asemakaavoissa ei ole ollut lähtökohtana alueen autottomuus.

Viihtyvyyys

Viihtyvyyteen alueella on kiinnitetty erityistä huomiota ja pyritty luomaan kantakaupunkityyppistä ympäristöä. Alue on vielä monilta osin keskeneräinen ja tulee muuttumaan katupuiden kasvaessa täyteen mitaansa.

Matkailijoiden määrä ja kaupunginosien eriarvoisuus

Tallinnan liikenteen sijoittaminen Jätkäsaareen ja Tukholman liikenteen sijoittaminen Katajanokalle ovat edellytyksenä Eteläsataman alueen kehittämiseksi. Kaikilla kaavatasoilla maakuntakaavasta asemakaavoihin on huolehdittu sataman ja asumisen rinnakkaiselon toteutumisesta alueella.

Matkailijoiden määrässä on havaittavissa kausi- ja suhdannevaihteluita ja jotta matkustajasatama vastaisi tulevaisuuden tarpeisiin, on pidettävä huolta toiminnallisista puitteista ja uudistettava niitä vanhentuneilta tai ahtaaksi käyneiltä osin.

Merellinen sijainti, olemassa oleva väylästä sekä mahdollisuus kehittää maankäyttöä johtavat siihen, että satamat keskittyvät tiettyihin kaupunginosiin ja tietynlaisiin paikkoihin kaupunkirakenteessa.

Rakentamisen korkeus

Rakentamisen korkeus on pidetty hillittynä. Lähtökohtana on ollut Jätkäsaaren liikuntapuiston ympäröivään rakennuskantaan sopeutuminen.

Maamerkki tällä paikalla on perusteltu. Jätkäsaaren jokainen ratikkapysäkki muodostaa oman kyläkeskuksen, jonka yhteydessä on liikkeitä ja erilaisia palveluja asumisen lisäksi. Ympäristön hahmotettavuuden takaamiseksi näitä kohtia on hyvä korostaa kaupunkikuvassa. Terminaalirakennukset eivät tällä hetkellä hahmotu kaupunkikuvassa aluetta tuntemattomalle matkustajalle. Laivat näkyvät satunnaisesti, mutta terminaalien erottaminen toisistaan tai ylipäänsä nykyisen Terminaali 1:n hahmottaminen terminaaliksi on haastavaa. Osoituksena tästä ovat sataman teettämät asiakastytyväisyyskyselyt eri terminaalien toimivuudesta.

Liikennejärjestelyt

Asemakaavassa ei olla heikentämässä nykyisiä jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyjä Tyynenmerenkadulla. Tyynenmerenkatu toimii jatkossakin sataman ajoneuvoliikenteen pääyhteytenä ja liikennemäärät

ovat kadulla ajoittain hyvin suuria. Kadun ylittävät suojatiet on esitetty jalankulkijoiden kannalta tarkoituksenmukaisiin paikkoihin huomioiden ympäröivä maankäyttö sekä liikenneturvallisuus. Tyynenmerenkadun raitiovaunupysäkiltä on lyhyt kävelymatka matkustajaterminaaliiin.

Nykyisessä toimintaympäristössä sataman ja telakan toiminnan vuoksi siltayhteys on erittäin haastava järjestää Jätkäsaaren ja Hernesaaren välille. Sillan suunnittelua ei ole toistaiseksi katsottu tarkoituksenmukaiseksi edistää.

Viranomaisten lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat teknisen huollon järjestelyihin alueella, yhteistyön ajankohtaan mahdollisten johtosiirtojen osalta, joukkoliikennekysynnän muutoksiin vastaamisen aikataululliseen koordinointiin, satamatunnelin vaikutukseen raitioliikenteen toimivuuteen Länsilinkin ympäristössä, pysäkkien turvallisuuteen, raitioliikenteen poikkeustilanteiden ratkaisuihin, pyöräpysäköinti-infrastruktuuriin, joukkoliikenneinformaation ja opastukseen, liikennejärjestelmään, meluntorjuntaan, tulvariksiin sekä rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Museovirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo
- Helen Sähköverkko Oy

Vastineet lausuntoihin aihepiireittäin

Teknisen huollon ja liikenteen järjestelyt

Kävely-yhteydet terminaalirakennusten ja joukkoliikennepysäkkien välillä on suunniteltu mahdollisimman lyhyiksi ja turvallisiksi. Asemakaavalla mahdollistetaan laadukkaan pyöräpysäköinti infrastruktuurin kehittäminen matkustajaterminaaliiin yhteyteen.

Asemakaavan selostusta on täydennetty satamatoimintojen keskittämistä koskevien vaikutuksien osalta.

Teknisen huollon järjestelmät yhteensovitetään tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Meluntorjunta

Asemakaavaehdotuksen määräyksistä ja merkinnöistä on poistettu sinne virheellisesti lisätty äänitasoerotusta koskeva merkintä, joka ei ole tarpeellinen.

Ulkovaipan äänitasoerotuksen mitoitus tulee lähtökohtaisesti tehdä melutason ohjearvopäätöksen lukuarvoihin verraten, jolloin mitoitusmenetelyssä tulee jatkossa otettavaksi huomioon ohjearvopäätöksen mukaisesti tarvittaessa myös melun iskumaisuus tai kapeakaistaisuus, vaikka liikerakennukseen sijoittuva toiminta ei olekaan kovin herkkää satamatoiminnasta ajoittain aiheutuvalle impulssimaiselle melulle (ramppinkolina). Kaavaehdotuksessa annettussa määräyksessä laivamelun erityispiirteillä viitataan nimenomaan pienitaajuisuuteen, jota ohjearvopäätös ei tunnista. Tätä sanamuotoa (laivamelun erityispiirteet) on käytetty myös aiemmissa Jätkäsaaren alueen asemakaavoissa.

Kaavaan on ELY-keskuksen lausunnosta johtuen lisätty myös runkomelun huomioon ottamista koskeva jatkosuunnittelumääräys "Rakennus tulee suunnitella siten, että rakennuksen sisätiloissa saavutetaan runkomelun osalta tilojen käyttötarkoituksen edellyttämät olosuhteet".

Tulvariski

Helsingin rakennusvalvonta tulkitsee turvallisia rakentamisen korkoja perustuen tehtyyn laajaan selvitykseen Turvalliset_rakentamiskorkeudet_19_2_2020. Selvitys lähtee siitä lähtökohdasta, että rantamuurit ovat pystysuorat. Jos muurien muoto muuttuu, vaikuttaa se aaltoiluvaaraan ja muuttaa siten alueella turvalliseksi katsottavaa rakentamiskorkeutta. Selvitykseen perustuvat korkotiedot ovat yleisesti saatavilla Helsingin karttapalvelusta.

Jätkäsaaren ja Hernesaaren välisen merialueen (Hietalahden) aallokkoa ja vedenkorkeutta sekä turvallisia rakentamiskorkeuksia lahden pohjukassa tutkittiin tammikuussa 2021 valmistuneessa teknistaloudellisen suunnitteluyksikön tilaamassa Akateemiset konsultit Oy:n selvityksessä. Selvityksen perusteella turvallinen rakentamiskorkeus rantaviivan tuntumassa Hietalahdenlaiturin kohdalla on +3.4. Jätkäsaarenlaiturin pohjoispäässä vastaava korkeus on +3.6. Satamatunnelivarauksen suuaukko sijaitsee vähintään 30 metrin päässä rantaviivasta. Satamakentän taso on suunniteltu siten, että laiturirakenteiden yläpinta olisi korkeusasemassa +3.3 ja matalimmat kohdat korkeusasemassa +2.8. Maanpintaa saadaan korotettua satamatunnelivarauksen suuaukon edustalla tasoon +3.4. Korkeusasemia voidaan pitää riittävinä, varsinkin koska terminaalin sijainti ei ole aaltoilulle yhtä altis kuin Hietalahden pohjukka. Kaavakartalle merkitään korkeuslukema rantaviivan kohdalle sekä satamatunnelivarauksen suuaukon eteen.

Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön

Muutettavassa asemakaavassa nro 82 vuodelta 1979 alue on osoitettu satama-alueeksi- (LS), jolle saa rakentaa tarvittavien laituri- ja kuormaustilojen, raiteiden, kulkuteiden sekä autopaikkojen lisäksi sataman toiminnalle tarpeellisia rakennuksia. L4-rakennusta ei tuolloin suojeltu toisin kuin muut Tyynenmerenkadun varren vanhat varistorakennukset. Jätkäsaaren osayleiskaavassa vuodelta 2006 alue, jolla L4-rakennus sijaitsee, on osoitettu satama-alueeksi (LS), jolle saa rakentaa

liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja. L4-rakennus on osayleiskaavassa suojeltu sr (Suojeltu rakennus) -merkinnällä. Alue ei ole rakennuskiellossa.

Kaavaratkaisu perustuu Helsingin kaupunginvaltuuston 3.2.2021 hyväksymään periaatepäätökseen Helsingin satamatoimintojen uudelleenjärjestelyistä. Periaatepäätöksen mukaisesti kaikki Tallinaan suuntautuva liikenne siirretään Länsisatamaan. Jätkäsaaren osayleiskaavassa sekä tämän jälkeen voimaan tulleissa asemakaavoissa satamalle osoitettu alue sijoittuu 100 m leveänä kaistaleena Tyynenmerenkadun itäpuolelle.

Vireillä olevan asemakaavan laadinnan yhteydessä on selvitetty ja arvioitu, että L4-rakennuksen jääminen alueelle estäisi satama-alueen kehittämisen. L4 -rakennus sijaitsee tällä alueella siten, että tiedossa olevaa liikenteen lisäystä ei voida toteuttaa satamalle osoitetulle alueelle, mikäli L4-rakennus jätetään paikalleen. Nykyisellään rakennuksen ja meren väliselle suljetulle satama-alueelle mahtuu L4-rakennuksen ohittava liikenne (2+1). Tämä on johtaa kerrannaisvaikutukseen, jossa yhdellä laivapaikalla ei ole riittäviä autoliikenteen lähtöselvitysalueita. Jotta Tallinaan suuntautuva liikenne voitaisiin järjestää kokonaisuudessaan Länsisataman alueella, tulee jokaisella laivapaikalla olla oma lähtöselvitysalue.

L4-rakennus on operatiivisen käyttöikänsä päässä, eikä sen muokkaaminen vastaamaan alueen kehittämisen tarpeita ole mahdollista. Näistä syistä L4-rakennusta ei esitetä asemakaavamuutoksessa suojeltavaksi. Asemakaavassa terminaalitoiminnot on järjestelty siten, että maantaso on varattu välttämättömiä pysty-yhteyksiä lukuun ottamatta täysin sataman saatto- liikenne- ja odotusalueiksi. Rakennuksen purku on välttämätöntä alueiden käytön järjestämiselle ja kehittämiselle osayleiskaavan mukaisesti satamatoimintoihin sekä kaupunginvaltuuston hyväksymän satamatoimintojen uudelleenjärjestelyjä koskevan periaatepäätöksen mukaisesti.

On tiedostettu, L4-rakennuksen purkamisen myötä Jätkäsaarella menetetään tietty kerrostuma Helsingin rakentamisen historiaa. Nykytilassa arvokkaimmat osat rakennusta ovat jääneet piiloon lisäosien ja laajennusten alle. Alkuperäisen rakennuksen kuoriminen myöhempien lisäosien alta, ei muuta liikennejärjestelyjen ja terminaalitoimintojen järjestämisen haasteita.

Vuoden 2006 Jätkäsaaren osayleiskaavan perusteena ollut arvio satamaliikenteen kasvusta on toteutunut oletettua suurempana ja aiheuttaa painetta sekä katuverkkoon, että erityisesti satama-alueelle.

Satama-alueen sisäistä liikennettä ei voida ratkaista tarkoituksenmukaisella tavalla, mikäli L4-rakennus jää paikalleen nykyiseen asemaansa. Näin alueen osayleiskaavan mukainen kehittäminen estyy.

Edellä mainittujen seikkojen perusteella on arvioitu, että nykyinen L4-rakennus aiheuttaa kohtuutonta haitta satamatoimintojen kehittämiseksi osayleiskaavassa sille varatulla alueella. Täten voidaan katsoa, että osayleiskaava on vanhentunut L4-rakennuksen suojelun osalta.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla.

Julkisen nähtävilläolon jälkeinen vuorovaikutus

MRL 66 § mukainen viranomaisneuvottelu 12.12.2023

Viranomaisneuvottelussa todettiin saatujen lausuntojen ja muistutusten sekä jatkosuunnittelun johdosta asemakaavaehdotukseen tehdyt muutokset.

Tarkentavia kysymyksiä esitettiin tullin tarvitsemien järjestelyjen suunnitteluajankohdan osalta. Todettiin, että järjestelyistä vastaa Helsingin satama ja suunnittelu tapahtuu rakennussuunnittelun yhteydessä tilaryhmien tarkentuessa.

ELY-keskus totesi selvitykset liikenteen ja teknisten vaikutustenarviointien osalta riittäviksi. Rakennussuojelun vaikutustenarviointiin edellytettiin tarkennuksia ja lisäyksiä.

Rakennusvalvonta edellytti julkisivujen laatua määritteleviä asemakaavamääräyksiä.

Viranomaisneuvottelun johdosta asemakaavaan lisättiin korkomerkin-
töjä sekä määräystä koskien julkisivujen laatua. Asemakaavaselostukseen tehtiin täydennyksiä ELY-keskuksen huomautusten osalta.

18.6.2019

Kaupunkiympäristön toimiala
Maakäyttö ja kaavoitus
Asemakaavapalvelu
Eteläinen yksikkö
Länsisatama-Kalasadama-tiimi

Ahdinallas:

Hankennumero 3141_4, Diaarinumero 2019-005705, Oas 1428-00/19 (Valtamerilaituri)

Hankennumero 3141_6, Diaarinumero 2021-010904, Oas 1428-00/19 (Jätkäsaaren Kirjo)

Matkustajaterminaalit:

Hankennumero 3141_5, Diaarinumero 2019-005767, Oas 1430-00/19 (Matkustajaterminaalit, nykyisin Länsisataman terminaali 1)

Jätkäsaaren matkustajaterminaalit – asemakaavan ja asemakaavan muutoksen sekä Ahdinaltaan asemakaavan muutoksen Osallistumis- ja arviointisuunnitelman keskustelutilaisuuden muistio

Aika	18.06.2019	klo17.00–18.00	
Paikka	Huutokonttori, Jätkäsaaren kirjasto, Tyynenmerenkatu 1		
Läsnä	Teo Tammivuori, arkkitehti	Kymp/Maka/aska	puheenjohtaja sihteeri

1 Osallistujia:

Noin 20 henkilöä

2 Tilaisuuden kulku

Tilaisuuden aluksi Teo Tammivuori kertoi tilaisuuden tavoitteista, vuorovaikutusmahdollisuuksista, suunnittelun aikataulusta ja suunnittelutilanteesta. Seuraavaksi esiteltiin Matkustajaterminaalien ja Ahdinaltaan asemakaavojen suunnittelua. Esitysten jälkeen käytiin yleistä keskustelua. Tilaisuudessa vastattiin esitettyihin kysymyksiin, mutta näitä vastauksia ei ole kirjattu muistioon.

3 Tilaisuudessa Jätkäsaaren Matkustajaterminaalien asemakaavan ja asemakaavan muutoksen johdosta esitettyjä mielipiteitä

Kysymyksiä herätti uudet pysäköintimahdollisuudet, aikataulu ja liikenteen määrä. Toiveena esitettiin yhteyttä Hernesaareen sillalla, logistiikan järjestämistä paremmin sekä korkeaa rakentamista. Tuulisuus, kylmyys ja varjostava vaikutukset liikuntapuistoon esitettiin huolena.

4 Tilaisuudessa Ahdinaltaan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen johdosta esitettyjä mielipiteitä

Pääosa keskustelusta oli hankkeeseen tai alueen ympäristön toteutukseen liittyviä kysymyksiä. Mielipiteinä esitettiin huolta ilmastonmuutoksen huomioimisesta, huolta korkeasta rakentamisesta sekä liikenteen toimivuudesta. Toiveina esitettiin puustutuksia, avantouintimahdollisuutta ja supermarket kokoluokan myymälää.